

ผลกระทบเชิงบวกจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ในมณฑลไห่หนาน*

POSITIVE IMPACT OF SOCIAL MEDIA USE AMONG UNIVERSITY STUDENTS IN HAINAN

จู เสี่ยงฉี*, นิสากร ยินดีจันทร์

Zhu Xiangqi*, Nisakorn Yindeechan

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จันทบุรี ประเทศไทย

Faculty of Communication Arts, Rambhai Barni Rajabhat university, Chanthaburi Thailand

*Corresponding author E-mail: puripat.k@rbu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบเชิงบวกจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับผลกระทบเชิงบวกจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในมณฑลไห่หนาน ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษามหาวิทยาลัยในมณฑลไห่หนาน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) ใช้สูตรของทาโรยามาเน่ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ T-test and F-test วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ และวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation) ผลการวิจัยพบว่า การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในมณฑลไห่หนานสามารถสร้างผลกระทบเชิงบวกทุกด้านโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 และพบว่าลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษาด้านเพศ อายุ ชั้นปี การศึกษา รายได้ต่อเดือน สถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา พัฒนาการทางสังคมของนักศึกษา ความสะดวกในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ และการใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นผลกระทบเชิงบวกจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในมณฑลไห่หนาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรุป: สื่อสังคมออนไลน์ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา ต่อพัฒนาการทางสังคมของนักศึกษาโดยตรง ซึ่งผลการวิจัยนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์ในด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยในมณฑลไห่หนาน โดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการเรียนการสอน การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของมหาวิทยาลัย และใช้สื่อสารเพื่อพัฒนานักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การใช้สื่อสังคมออนไลน์, ผลกระทบเชิงบวก, นักศึกษามหาวิทยาลัย, มณฑลไห่หนาน

Abstract

This research aims to study the positive impacts of social media use among university students in Hainan Province, and to examine the relationship between personal characteristics and the positive effects of social media use among university students in Hainan Province, using a quantitative research approach. Data was collected from university students in Hainan Province using quota sampling. Taro Yamane's formula was used to obtain a sample group of 400 people.

The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, and standard deviation. Hypothesis testing was conducted using T-test and F-test and Pearson correlation analysis. The research found that the positive impacts of social media use among university students in Hainan Province were overall at the highest level, with an average of 4.26 It also found that students' personal characteristics were significantly related to the positive impacts of social media use on students' learning development, social development, convenience in using social media, and utilization of social media, with statistical significance at the 0.05 level. In summary, social media can directly create positive effects on students. The findings of this research can be applied to promote the beneficial use of social media in various aspects of universities in Hainan Province, particularly in publicizing teaching and learning activities, building a positive university image, and communicating effectively with students

Keywords: The Use of Social Media, Positive Impacts, University Students, Hainan Province

บทนำ

ปัจจุบันการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ที่ผู้ใช้เป็นผู้สื่อสารหรือเขียนเล่า เนื้อหา เรื่องราว ประสบการณ์ บทความ รูปภาพ และวิดีโอ ที่เขียนขึ้นเองหรือพบเจอจากสิ่งต่าง ๆ และนำมาแบ่งปันให้กับผู้อื่นที่อยู่ในเครือข่ายของตนผ่านทางเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ เว็บไซต์เหล่านี้เป็นคลังข้อมูลความรู้ในการใช้เป็นพื้นฐานในการหาข้อมูลต่าง ๆ และผู้ใช้สามารถเสนอและแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความรู้หรือตั้งคำถามในเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้บุคคลอื่นที่สนใจหรือมีคำตอบได้ช่วยกันตอบ เมื่อมีข้อดีก็ย่อมมีข้อเสียตามไปด้วย อาจกล่าวได้ว่าอินเทอร์เน็ตเข้ามาเปลี่ยนโฉมหน้าการสื่อสารในทุกมิติ และเข้ามามีบทบาทอย่างสูงในการชี้นำทิศทางต่าง ๆ ให้เป็นไปในทางใดทางหนึ่ง ความนิยมการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ที่มีมากขึ้นเข้ามามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของคนเจนเนอเรชั่นแซตและและวายเป็นอย่างมาก รวมถึงเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารกัน ก่อเป็นกระแสความนิยมที่เพิ่มขึ้น ทำให้พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้คนเปลี่ยนไป และเป็นเครื่องมือใหม่ที่ทำให้สามารถติดต่อสื่อสารกับกลุ่มเพื่อนด้วยบทสนทนาที่ง่ายกว่าโทรศัพท์ พร้อมรับข้อมูลข่าวสารและโต้ตอบได้ สามารถแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น ความสนใจ หรือแสดงออกในเรื่องที่สนใจ โดยการเข้าร่วมกลุ่มหมู่สมาชิก หรือเวทีการสนทนานั้น ๆ (Reena, S. & Ruchi, T., 2016)

การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตที่ง่ายขึ้นและการก้าวเข้ามาของสื่อสังคมออนไลน์ได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องวิถีชีวิตของเรอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หน้าที่เราคือต้องเป็นส่วนหนึ่งของอินเทอร์เน็ตและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เช่นเดียวกับที่ต้องใช้ประโยชน์จากสื่อต่าง ๆ เหล่านี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเช่นเดียวกัน บุคคลในฐานะผู้เสพ และผู้ใช้เทคโนโลยีไม่สามารถปฏิเสธที่จะเสพหรือใช้เทคโนโลยีเหล่านั้นได้อีกต่อไป การสื่อสารออนไลน์นี้จึงมีประโยชน์ ทำให้ทุกคนสามารถรับรู้ข่าวสาร ความเคลื่อนไหว หรือการโฆษณา การประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วมากขึ้น เข้าถึงได้ทุกกลุ่มเป้าหมาย หากว่าเลือกใช้การสื่อสารออนไลน์ได้อย่างถูกวิธี จะช่วยสร้างข้อมูลเพื่อการตัดสินใจด้านต่าง ๆ ได้มากขึ้น เพราะการสื่อสารออนไลน์เราสามารถรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นข่าวสาร การวิเคราะห์ ความน่าเชื่อถือ ข้อเท็จจริง และอื่น ๆ จากผู้ที่เคยใช้สื่อสังคมออนไลน์นั้นมาก่อนได้ การสื่อสารออนไลน์ประหยัดค่าใช้จ่ายได้เป็นอย่างมากการติดต่อสื่อสารผ่านสื่อออนไลน์นั้นผู้สื่อสารไม่จำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่ายแค่มีแอปพลิเคชัน หรือโปรแกรมติดต่อกัน จากนั้นก็ทำการเชื่อมต่อ Wi-Fi เท่านั้นก็สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ การเติบโตของสื่อสังคมออนไลน์ (Social media) ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมาก เนื่องด้วยคุณสมบัติในการถ่ายทอดข้อมูลความรู้ได้อย่างรวดเร็วของสื่อสังคมออนไลน์ที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดการสื่อสารและมีการถ่ายโอนข้อมูลได้อย่างสะดวกมากขึ้น ตลอดจนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจน

ก่อให้เกิดชุมชนเสมือน (Virtual community) (Cao, D. et al., 2021) ด้วยคุณสมบัติดังกล่าวทำให้สื่อสังคมออนไลน์ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในหลากหลายองค์กร จนกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสาร และการทำงานขององค์กรต่าง ๆ เพื่อให้ทันกับแนวโน้มทางเศรษฐกิจสังคม และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (นักสำรวจ โจนูทานุรักษ์, 2567)

พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์และโซเชียลมีเดียที่เพิ่มมากขึ้นสามารถส่งผลกระทบต่อการศึกษา ซึ่งส่งผลกระทบด้านการหาความรู้ ด้านสังคมและการส่งเสริมพฤติกรรมอันดีงามที่เป็นผลกระทบเชิงบวกที่เกิดจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษา สื่อสังคมออนไลน์เข้ามามีบทบาทสำคัญในทุกวงการรวมถึงการศึกษา และถึงแม้ว่าสื่อสังคมออนไลน์จะมีประโยชน์มากเพียงใดก็ตาม แต่โทษหรืออันตรายที่เกิดขึ้นในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในยุคปัจจุบันยังคงมีให้เห็นทั่วไป การขโมยข้อมูลในโลกไซเบอร์ หรือสื่อสังคมออนไลน์ การแอบอ้างชื่อเพื่อใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการหลอกลวงเพื่อทำธุรกิจผิดกฎหมาย การถูกล่อลวงของนักเรียนนักศึกษาผ่านช่องทางการสื่อสารโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ นับได้ว่าเป็นภัยคุกคามที่เกิดขึ้นในยุคปัจจุบันที่พบบ่อยที่สุด พฤติกรรมการรับข่าวสารจากสื่อสังคมออนไลน์ผ่านช่องทางการสื่อสารของนักเรียนนักศึกษาที่อาจจะรู้เท่าไม่ถึงการด้วยพฤติกรรมของวัยรุ่นนักเรียนนักศึกษาที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ก็เป็นปัญหาสำคัญที่ไม่ควรมองข้าม และเป็นปัญหาในระดับชาติ (ภัทรา กลิ่นเลขา, 2565) ผลกระทบเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้เสมอด้วย เหตุผลหลายประการโดยทั่ว ๆ ไปแล้ว ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ที่เป็นเหตุเป็นผลต่อกันของการเปลี่ยนแปลงระดับขั้นต้นไปสู่ระดับต่อไป (Murphy, E., 1981) ดังนั้นผลกระทบจึงหมายถึงผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจเป็นผลที่เกิดขึ้นทั้งใน ปัจจุบัน และอนาคต เป็นไปทั้งทางบวกและทางลบและอาจเกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมายและมีใช้เป้าหมาย หรือผลกระทบต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม (จุลณี เทียนไทย, 2563) ได้อธิบายว่าสื่อสังคมออนไลน์สร้างการดำเนินชีวิตรูปแบบใหม่ที่เรียกว่า Mobile Life หรือพลวัตวิถี ทำให้ข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่หายไป ส่งผลให้การติดต่อสื่อสารและการใช้งานต่าง ๆ เช่น การค้นหาความรู้ การพัฒนาด้านสังคม และความรอบรู้เรื่องรอบตนเอง ซึ่งสามารถทำได้ในทุกที่ทุกเวลา ผลกระทบที่เป็นลักษณะเด่นในบริบทของทุกสังคมคือ สื่อสังคมออนไลน์ที่เข้ามามันก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทั้งทางความคิดและพฤติกรรมของคนในสังคม

ด้วยคามนิยมในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษานี้เอง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบเชิงบวกจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในมณฑลไห่หนาน เพื่อให้ทราบถึงผลกระทบเชิงบวกจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์เพื่อเปิดโอกาสหรือเป็นช่องทางใหม่ในการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษา ที่ตอบสนองต่อการพัฒนาให้ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นสังคมแห่งปัญญา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลกระทบเชิงบวกจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในมณฑลไห่หนาน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับผลกระทบเชิงบวกจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในมณฑลไห่หนาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ผลกระทบเชิงบวกจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในมณฑลไห่หนาน” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของมณฑลไห่หนาน 5 แห่ง คือ 1) Haikou University of Economics 2) Hainan Normal

University 3) Hainan Medical University 4) Sunya University และ 5) Qiongzhou University มีจำนวน 155,883 คน จึงคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และค่าความคลาดเคลื่อนที่ระดับ 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 400 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบเชิงบวกจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในมณฑลไห่หนาน ในครั้งนี้ ดำเนินการศึกษาลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษาด้านเพศ ด้านอายุ ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ด้านสถานศึกษาของนักศึกษา รวมถึงศึกษาปัจจัย 4 ด้าน ที่ส่งผลกระทบเชิงบวกจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในมณฑลไห่หนาน คือ ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา ด้านพัฒนาการทางสังคมของนักศึกษา ด้านความสะดวกในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษา และด้านประโยชน์ของการใช้สื่อสังคมออนไลน์

ขอบเขตด้านเวลา การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้เวลาศึกษาทั้งสิ้น 1 ปี (สิงหาคม 2567 - สิงหาคม 2568)

ขอบเขตด้านสถานที่ การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มหาวิทยาลัยในมณฑลไห่หนาน 5 แห่ง คือ 1) Haikou University of Economics 2) Hainan Normal University 3) Hainan Medical University 4) Sunya University และ 5) Qiongzhou University

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสร้างแบบสอบถามตามแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อความถูกต้องและครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เป็นลักษณะตรวจสอบรายการ (Check list) ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบเชิงบวกจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เป็นชุดคำถามแบบมาตรวัดประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's) ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะงานวิจัยแบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และมีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (Index of Item- Objective Congruence : IOC) มีค่าเท่ากับ 0.82

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการนำข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของข้อมูลและนำไปวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์เพื่อประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยในมณฑลไห่หนาน และพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในมณฑลไห่หนาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลกระทบเชิงบวกจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในมณฑลไห่หนาน ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา ด้านพัฒนาการทางสังคมของนักศึกษา ด้านการใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษา และด้านความสะดวกในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษา ด้วยสถิติ T-test และ F-test วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe) และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation) เพื่อทดสอบสมมติฐานตามวัตถุประสงค์ และนำเสนอข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

ผลกระทบเชิงบวกจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในมณฑลไห่หนาน

1. ผลกระทบเชิงบวกจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในมณฑลไห่หนาน พบว่า นักศึกษาใช้สื่อสังคมออนไลน์ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.26 นักศึกษาใช้สื่อสังคมออนไลน์ด้านพัฒนาการทางสังคม 4.23 นักศึกษาเข้าใช้สื่อสังคมออนไลน์เพราะความสะดวก 4.30 และนักศึกษานำสื่อสังคมออนไลน์เพราะมีประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.23

ตารางที่ 1 แสดงผลการทดสอบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นผลกระทบเชิงบวกจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในมณฑลไห่หนาน (N=400)

	ผลกระทบเชิงบวกจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา	4.26	0.76	มากที่สุด
2	ด้านพัฒนาการทางสังคมของนักศึกษา	4.23	0.72	มากที่สุด
3	ด้านความสะดวกในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษา	4.30	0.78	มากที่สุด
4	ด้านการใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษา	4.23	0.69	มากที่สุด
	รวม	4.26	0.74	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยในมณฑลไห่หนานที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีผลกระทบเชิงบวกจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผลกระทบเชิงบวกจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

2. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษากับผลกระทบเชิงบวกจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในมณฑลไห่หนาน พบว่า การใช้สื่อสังคมออนไลน์จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยในมณฑลไห่หนาน ด้านเพศ อายุ ชั้นปีการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และสถานศึกษาของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับผลกระทบเชิงบวกจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ ด้านพัฒนาการทางสังคม ด้านความสะดวกของสื่อสังคมออนไลน์ และด้านประโยชน์ของสื่อสังคมออนไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องผลกระทบเชิงบวกจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในมณฑลไห่หนาน มีประเด็นสำคัญนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา จากการศึกษาพบว่า สื่อสังคมออนไลน์เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารเฉพาะสำหรับการเรียนรู้ในแต่ละเรื่องที่น่าสนใจ และข้อมูลข่าวสารดังกล่าวสามารถแลกเปลี่ยนระหว่างนักศึกษาด้วยกันได้ส่งผลให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ศาสตร์ต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนรู้ ทำให้นักศึกษามีโลกทัศน์ที่เอื้อต่อการเกิดความเข้าใจวัฒนธรรมและประเพณีของสังคมที่เป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ที่จะช่วยพัฒนาทักษะและศักยภาพของนักศึกษา ส่งผลให้นักศึกษาเกิดการตระหนักรู้ในปัญหา ความต้องการ และความสนใจของตนเอง และพบว่า สื่อสังคมออนไลน์ส่งเสริมกระบวนการคิดในการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองได้อย่างเนื่อง และสื่อสังคมออนไลน์ยังส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้อย่างไม่จำกัดเรื่องเวลาและสถานที่ นักศึกษาสามารถทบทวนบทเรียนด้วยตนเอง พัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สอดคล้องกับแนวคิด (Hrastinski, S. & Aghaee, N. M., 2012) ที่กล่าวว่าในปัจจุบันการใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นทักษะที่สำคัญในยุคดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ได้กลายเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมทักษะการสื่อสารของผู้เรียน สื่อสังคมออนไลน์ไม่เพียงแต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารกับผู้คนทั่วโลกได้อย่างง่ายดาย แต่ยังช่วยพัฒนาทักษะการเขียน การพูด และการฟัง ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์และการแบ่งปันข้อมูลในแพลตฟอร์มต่าง ๆ ที่เป็นทักษะสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้เป็นอย่างมาก ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ (Manca, S. & Ranieri, M., 2016) ที่กล่าวว่านอกจากนี้สื่อสังคมออนไลน์ยังเป็นแหล่งข้อมูลที่มีคุณค่าทั้งนี้เนื่องจากสื่อสังคมออนไลน์ได้บรรจุความรู้จากหลายแหล่งทั่วโลกไว้เพื่อใครก็ตามสนใจก็สามารถค้นหาความรู้

เหล่านั้นได้ สื่อสังคมออนไลน์จึงเป็นสื่อหนึ่งสำหรับการเรียนรู้ การค้นคว้า และการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของบุคคลในยุคที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในทุกด้านของชีวิต

2. พัฒนาการทางสังคมของนักศึกษา จากการศึกษาพบว่า สื่อสังคมออนไลน์ทำให้นักศึกษามีโลกทัศน์ที่กว้างขวาง เข้าใจปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นทั่วโลกส่งผลให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้พฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่สังคมคาดหวัง และเกิดการพัฒนาบุคลิกภาพของตนจากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสื่อสังคมออนไลน์กับอาจารย์ เพื่อน และบุคคลในครอบครัว และบุคคลอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสม และพบว่า สื่อสังคมออนไลน์เป็นสื่อที่ช่วยให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาคูณาการเรียนรู้ ด้วยการถ่ายทอดประสบการณ์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่หลากหลายอย่างสม่ำเสมอเป็นแนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 ดังกล่าว ส่งผลให้นักศึกษามีแนวคิดและแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้ และกลายเป็นจุดเริ่มต้นของพัฒนาการทางสังคมของนักศึกษา การเรียนรู้ทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และบุคคลรอบข้างอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อพัฒนาการทางสังคมของนักศึกษา ด้วยเหตุนี้พัฒนาการทางสังคมของนักศึกษาที่เกิดจากกระบวนการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์จึงเป็นทักษะสำคัญของพัฒนาการทางสังคมของนักศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ (ธนารักษ์ สารเลื่อนแก้ว และคณะ, 2567) ที่กล่าวว่าในยุคที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในทุกด้านของชีวิต สื่อสังคมออนไลน์จึงมีส่วนช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางสังคมจากเรียนรู้โลกภายนอก และการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้สื่อสาร เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกันส่งผลต่อการวางตัวที่เหมาะสมในสังคม การสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์จึงเป็นทักษะที่ควรให้ความสำคัญและส่งเสริม เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและประสบความสำเร็จในสังคมดิจิทัลที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

3. ความสะดวกในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ จากการศึกษาพบว่า ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่สามารถดาวน์โหลดแอปพลิเคชันสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ได้ง่าย ส่งผลให้นักศึกษาเกิดความสะดวกในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ทางสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี การศึกษา ฯลฯ พบว่า ความสะดวกในการใช้สื่อสังคมออนไลน์มีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อนักศึกษาที่สามารถสื่อสารได้อย่างสะดวกรวดเร็วเพื่อช่วยพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาทุกด้านในยุคปัจจุบัน และพบว่า สื่อสังคมออนไลน์ที่นักศึกษาใช้ด้วยความสะดวกเป็นเครื่องมือการสื่อสารที่มีทั้งโอกาสและความท้าทาย โดยการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาอย่างมีสติ รู้เท่าทัน และมีความรับผิดชอบของนักศึกษา ส่งผลต่อการสร้างสังคมที่ดีและเป็นสังคมที่ยั่งยืน ความสะดวกในการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ของนักศึกษาเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นในยุคดิจิทัล สอดคล้องกับผลการศึกษาของ (สิทธิรักษ์ ศิลป์ประสิทธิ์ และคณะ, 2565) ที่ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์และผลกระทบต่อนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร พบว่า สื่อสังคมออนไลน์มีความสะดวกเพียงแค่นักเรียนใช้โทรศัพท์มือถือเป็นอุปกรณ์หลักที่สะดวกในการเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ และสามารถดาวน์โหลดแพลตฟอร์มของสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ ที่นักเรียนสนใจมาใช้ในการเรียนการศึกษา ติดตามข่าวสารของศิลปินดารา แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารหรือหาเพื่อนได้ง่ายเพราะสะดวก ได้ก่อให้เกิดลักษณะทางสังคมใหม่ และเป็นบรรทัดฐานของกลุ่มนักเรียนผู้ใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ และจากความสะดวกของสื่อสังคมออนไลน์จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการสื่อสาร และการติดต่อกับเพื่อน ซึ่งลักษณะเฉพาะที่มีความเด่นด้านความสะดวกและรวดเร็วในปัจจุบันของสังคมออนไลน์ช่วยส่งเสริม และสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มของนักเรียนเพื่อวัตถุประสงค์ด้านศึกษาและการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักเรียนมากขึ้น เนื่องจากสังคมออนไลน์สามารถโพสต์ข้อความ หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันได้อย่างสะดวกสบายและรวดเร็ว

4. การใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์ จากการศึกษาพบว่า สื่อสังคมออนไลน์เป็นช่องทางของนักศึกษาในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ และหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นข่าวสารทั่วไป ความรู้เฉพาะทางที่ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้นักศึกษา พัฒนาการทางสังคมของนักศึกษา และพบว่า สื่อสังคมออนไลน์ช่วยให้นักศึกษาสามารถติดต่อกับครู อาจารย์ เพื่อน และบุคคลอื่น ๆ รอบตัว ที่มีความรู้

ความสามารถ ได้อย่างกว้างขวางและสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่เป็นความรู้ได้ทั่วโลกโดยไม่จำกัดระยะทางหรือเวลา และนักศึกษายังสามารถสนทนาโต้ตอบได้แบบเรียลไทม์ผ่านทางแชทหรือวิดีโอคอลได้ตามคุณสมบัติที่เด่นของสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้การสื่อสารเพื่อพัฒนาความรู้ของนักศึกษาเป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และพบว่า นักศึกษาใช้ประโยชน์สื่อสังคมเพื่อความบันเทิง เพื่อเรียนรู้โลกภายนอก โดยสามารถสื่อสารกับผู้ใช้งานคนอื่น ๆ ได้ในเวลาเดียวกัน ทำให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึก และการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่น่าสนใจได้มากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ (ภัทรา กลิ่นเลขา, 2565) ที่กล่าวสื่อออนไลน์เปิดประตูสู่โลกแห่งข้อมูลและโอกาส สร้างการสื่อสารที่ไร้พรมแดน รวดเร็ว และประหยัดต้นทุน องค์กรสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมายได้อย่างใกล้ชิด สร้างความน่าเชื่อถือและภาพลักษณ์ที่ดีผ่านเนื้อหาที่เป็นประโยชน์และสร้างสรรค์ ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามที่รู้กันดีว่า Social Media หรือ สื่อสังคมออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็น Facebook , Line, Instagram, Twitter, Blog ฯลฯ สื่อเหล่านี้มีบทบาทอย่างมากสำหรับคนในยุคดิจิทัลที่มีอินเทอร์เน็ตและสมาร์ทโฟน กลายเป็นพื้นที่ในการติดต่อสื่อสาร เผยแพร่ และทำกิจกรรมประเภทต่าง ๆ หนึ่งในนั้นคือ การทำงานหรือประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับนิสิตนักศึกษาที่จะกลายเป็นพนักงานหรือผู้ประกอบการใหม่ในยุคดิจิทัลนี้ให้ทราบและเตรียมตัวพัฒนาตนเอง

สรุปและข้อเสนอแนะ

ปัจจุบันสื่อสังคมออนไลน์เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษา การพัฒนานักศึกษาไม่ได้ถูกจำกัดอยู่กับสื่อหลักอีกต่อไป สื่อสังคมออนไลน์ได้กลายเป็นสื่อหลักที่สำคัญเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในการเรียนรู้ของนักศึกษา และพัฒนาทางสังคมแก่นักศึกษา นั่นคือการที่นักศึกษามหาวิทยาลัยในมณฑลไห่หนานสามารถใช้สื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างสร้างสรรค์ และมีความรับผิดชอบ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ 1) ผู้บริหารมหาวิทยาลัยในมณฑลไห่หนาน สามารถนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการสื่อสารข้อมูลข่าวสารของมหาวิทยาลัยผ่านสื่อสังคมออนไลน์ให้นักศึกษาได้รับรู้ ด้านการจัดการศึกษา โปรแกรมการศึกษา สิ่งอำนวยความสะดวก และความสำเร็จด้านต่างๆ ของมหาวิทยาลัย 2) ผู้บริหารมหาวิทยาลัยในมณฑลไห่หนาน ควรกำหนดให้การใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นกลยุทธ์ในการส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาสังคมของนักศึกษา 3) ผู้บริหารมหาวิทยาลัยในมณฑลไห่หนาน ควรเก็บข้อมูลความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และความต้องการต่างๆ ของนักศึกษา ประชาชนหรือผู้ประกอบการที่ปรากฏอยู่ในสื่อสังคมออนไลน์เพื่อใช้ปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานของมหาวิทยาลัยในมณฑลไห่หนาน ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ โดยมุ่งศึกษาผลกระทบเชิงบวกจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในมณฑลไห่หนาน ซึ่งในงานวิจัยนี้เป็นการศึกษากลุ่มตัวอย่างเจาะจงเฉพาะประเด็นผลกระทบเชิงบวกจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษา ดังนั้นผู้สนใจควรที่จะศึกษาสื่อออนไลน์อื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบเชิงลบจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อจะได้มองเห็นภาพรวมของผลกระทบจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ทั้งหมด ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น งานวิจัยครั้งนี้ใช้การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยในมณฑลไห่หนานเท่านั้น ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้สนใจควรที่จะใช้การวิจัยโดยเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาหรือประชาชนทั่วไปที่อาจสนใจผลกระทบจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในประเด็นอื่น ๆ 4) ควรทำการศึกษา เพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวแปรอื่น ๆ ในการวิจัย เช่น ประสิทธิภาพของสื่อสังคมออนไลน์ต่อการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักศึกษา ประชาชน องค์กรต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักศึกษาที่อาจส่งผลการวิจัยที่ชัดเจนขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนขึ้น และสามารถนำมาพัฒนาปรับปรุง แก้ไข ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 5) ควรทำการศึกษา เพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่มีบทบาทและมีผลกระทบต่อความสำเร็จของนักศึกษามหาวิทยาลัยในมณฑลไห่หนาน เช่น การมีอยู่ของทรัพยากรการศึกษา การพัฒนาความรู้เพื่อสร้างความเข้าใจที่หลากหลายด้านการศึกษา การสร้าง

การมีส่วนร่วมระหว่าง มหาวิทยาลัยกับนักศึกษาหรือประชาชนหรือหน่วยงานต่างๆ เพื่อพัฒนาการศึกษา การส่งเสริมการตลาดการศึกษา และการสนับสนุนด้านต่างๆ เพื่อพัฒนาการศึกษา เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- จุลณี เทียนไทย. (2563). ผลกระทบของสื่อสังคมออนไลน์ต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมไทยในมุมมองของนักมานุษยวิทยา. ใน รายงานการวิจัย ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา. คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนารักษ์ สารเถื่อนแก้ว และคณะ. (2567). การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในยุคดิจิทัล. วารสารการศึกษาเชิงประยุกต์, 2(5), 37-44.
- นภัสวรรณ โกณฑานุรักษ์. (2567). การศึกษาการเปิดรับสื่อและความพึงพอใจที่มีต่อการประชาสัมพันธ์ภายในองค์กรของพนักงาน บริษัท ไทยกรุ๊ปโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน). ใน สารนิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภัทรา กลิ่นเลขา. (2565). ผลกระทบจากการใช้โซเชียลมีเดียของนักศึกษามหาวิทยาลัยหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. ใน วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สิทธิรักษ์ ศิลป์ประสิทธิ์ และคณะ. (2565). พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์และผลกระทบต่อนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Cao, D. et al. (2021). Understanding consumer's social media engagement behavior: An examination of the moderation effect of social media context. *Journal of Business research*, 12(21), 835-846.
- Hrastinski, S. & Aghaee, N. M. (2012). How are campus students using social media to support their studies? An explorative interview study. *Education and Information Technologies*, 17(21), 451-464.
- Manca, S. & Ranieri, M. (2016). Facebook and the others. Potentials and obstacles of social media for teaching in higher education. *Computers & education*, 95(15), 216-230.
- Murphy, E. (1981). Strategic Planning for Higher Education. *The Journal of Higher Education*, 5(52), 470-489.
- Reena, S. & Ruchi, T. (2016). Demystifying 'selfie' : a rampant social media activity. *Behavior and information Technology*, Taylor & Francis Journals, 35(10), 864-871.